

Suomalainen liikennepolitiikan kulttuuri ja liikenteen automaatio

Janne Olin

Väylät ja liikenne

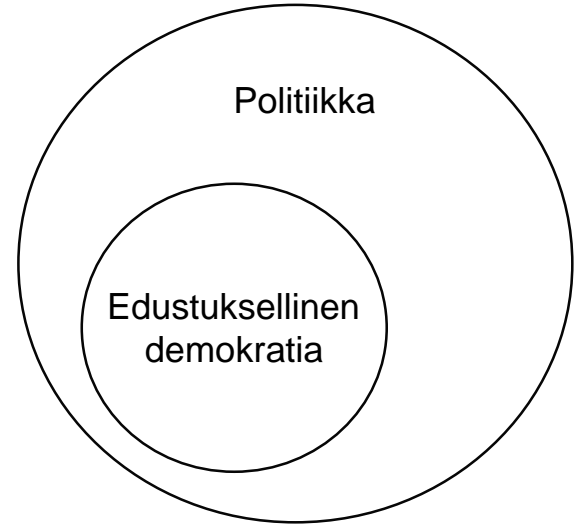
22.3.2023

“And once they automated everything and disposed all the useless resources, did they live happily ever after?”

Politiikka

- Yhteiskunnan kehitykseen vaikuttamista
- Politiikka $\neq$ edustuksellinen demokratia
Edustuksellinen demokratia $\subset$ politiikka
- Politiikan hedelmiin vaikuttavat
  - Sisäiset tekijät: esim. arvot, uskomukset, oletukset
  - Ulkoiset tekijät: esim. normit, lait, polkuriippuvuudet

Kulttuuri

Kulttuurin kolme tasoa (Schein, 2013)

Mitä väliä?

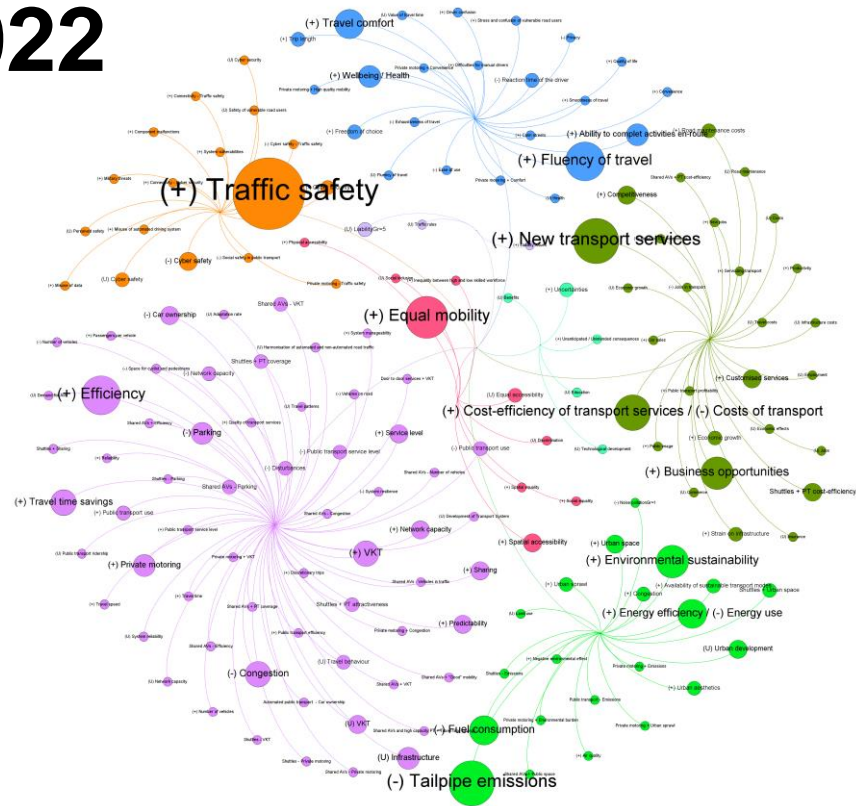
- Suuri(n) osa liikennepoliitikasta tapahtuu “poliittisen areenan” ulkopuolella julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin organisaatioiden muodostamissa verkostoissa.
- Jotta liikennepoliikkaan voidaan vaikuttaa, täytyy näitä verkostoja ymmärtää – merkittävä puute suomalaisessa liikennetutkimuksessa.
- Uudet liikkumisteknologiat tarjoavat erinomaisen mahdollisuuden tarkastella liikennepoliittisia verkostoja ja niiden kulttuuria.

Kumulatiivinen toimijaverkosto pääkaupunkiseudun strategisen maankäytön suunnittelun prosessin lopussa (Eräranta, 2019)

Olin & Mladenović, 2022

- Dokumenttianalyysi (n = 34, valtiontason julkishallinnon arkistot 2014–2020).
- Liikenteen automaation mahdolliset positiiviset vaikutukset ylikorostuvat. Epävarmuudet ja mahdolliset negatiiviset vaikutukset saavat vähemmän huomiota.
- Usein epäselvää, mitä tarkoitetaan liikenteen automaatiolla.

Liikenteen automaation odotetut vaikutukset Suomessa (Olin & Mladenović, 2022)

Olin & Mladenović, 2023 (julkaisematon)

- Haastattelututkimus (n = 21, keskeiset toimijat).
- Erimielisyyttä mm. toivotusta tulevaisuudesta, automaation mahdollisista vaikutuksista, tarvituista ohjauskeinoista...
- Eroavat näkökannat eivät näy virallisessa diskurssissa.

Jos emme huolehdi osaamisesta, vähäisetkin työpaikat voivat valua muualle. Esimerkiksi jos Kiina on nopeampi ja ketterämpi, Eurooppa ja Suomi voivat tippua kilpailusta.

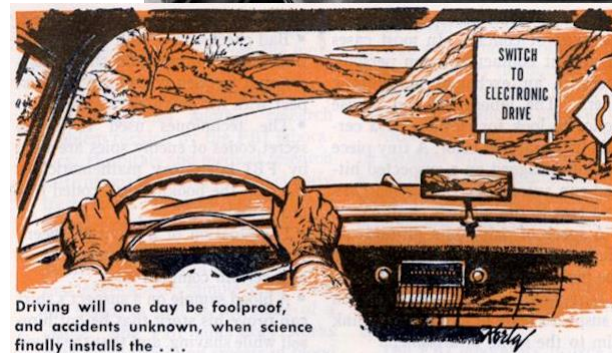
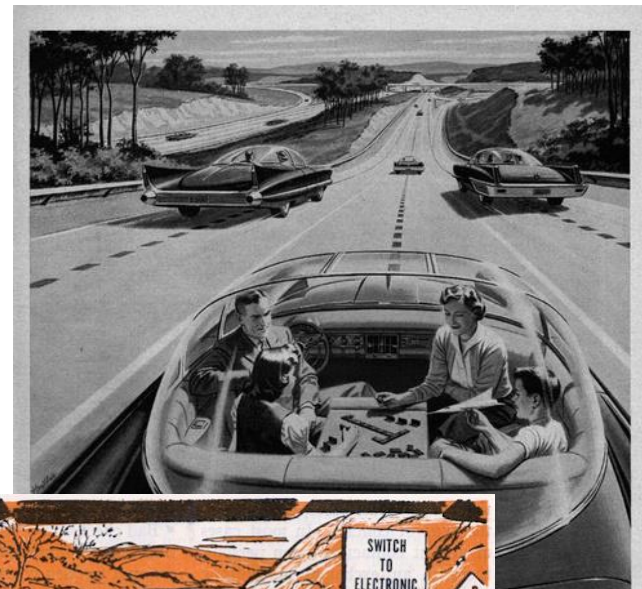
Liikennepolitiikan näkökulmasta olisi ehkä järkevintä, että annetaan muiden kokeilla ja tuodaan sitten valmiit teknologiat Suomeen. Kansantalouden näkökulmasta on tietenkin ihan eri asia, tuodaanko ratkaisuja muualta vai tehdäänkö niitä täällä.

Sanoisin, että automaatio ei ole mielipidekysymys. Ei ole kysymystä, onko automaatio toivottavaa vai ei, koska se tulee joka tapauksessa.

Autonkäytöstä maksaminen ei miellytä äänestäjää, mikä on surkea tilanne, kun ei voida tehdä järkevää liikennepolitiikkaa.

Liikennepolitiikan kulttuuri ja liikenteen automaatio 2010-luvulla

- Autoriippuvuuden perintö
- Liikennepolitiikan tabut
- Teknologinen determinismi
- Mahdollistaminen, kilpailu ja talouskasvu

Driving will one day be foolproof, and accidents unknown, when science finally installs the . . .

Electronic Highway of the Future

Liikennepolitiikan kulttuuri 2020-luvulla?

Liikennepoliittiset verkostot ottavat liikennejärjestelmäkehityksen ohjat takaisin.

“And once they automated everything and disposed all the useless resources, did they live happily ever after?”

Kiitos

janne.olin@aalto.fi

[@JanneOlin](https://twitter.com/JanneOlin)

Aalto-yliopisto
Insinööritieteiden
korkeakoulu